

10. SVIBANJ - DAN KRALJESTVA

Iuni, 20 iulie 2020

Zadnjih je godina sve više televizijskih emisija, lanaka i studija o zna enju datuma 10. svibnja.

Razlog je tome što se 10. svibnja obilježavaju tri važna trenutka u povijesti Rumunjske: po etak vladavine prvog rumunjskog kralja, Karola I, neovisnost države i krunidba prvog kralja zemlje. Od travnja 2015. godine datum 10. svibnja je i državni praznik, odlukom Zastupni ke doma rumunjskog Parlamenta.

Ovaj je datum, 10. svibnja, bio nacional-ni dan Rumunjske od 1866. do 1947., sve dok su komunisti došli na vlast. Za vrijeme komunista kog režima praznik je izbrisana iz kolektivne memorije, a kad se govorilo o neovisnosti, pozivalo se na govor Mihaila Kog Iniceanua u Parlamentu, koji je govor ovaj veliki politi ar održao 9. svibnja. Istog je datuma, 10. svibnja i Dan kralja, a obilježava ga prvenstveno kraljevska obitelj, a po evši od 2015. godine, prijedlogom koji je usvojio Zastupni ki dom rumunjskog Parlamenta, 10. svibanj je i državni praznik. Ujedno je i Dan Kraljevstva, naime, tog je dana Karol Hohenzollern Sigmaringen stigao u Rumunjsku.

Prvi zna aj 10. svibnja povezan je s dolaskom Karola od Hohenzollern Sigmaringen u Rumunjsku 1866. Uz suglasnost francuskog cara Napoleona III i pruskog kralja Wilhelma I, princ Karol krenuo je u Rumunjsku krajem travnja godine 1866. Napušta dvorac Sigmaringen u blizini Dusseldorf, u Njema koj, i prolazi kroz Švicarsku i Austriju. Stigao je 8. svibnja brodom u Turnu Severin, a 10. svibnja 1866. ušao je u Bukurešt. Tako je zapo eli 48-godišnja vladavina, najduža u povijesti zemlje. To je razdoblje u kojem 10. svibanj ulazi u svijest Rumunja kao Dan državnosti i Dan dinastije.

Datum 10. svibanj 1877., jedan je i od najvažnijih trenutaka Karlove vladavine, ozna ava stjecanje neovisnosti Rumunjske od Osmanskog carstva, in koji je kralju donio ogroman ugled. Toga dana, 10. svibnja 1877. rumunjski Senat izglasao je proglašenje neovisnosti od Osmanskog carstva. U Ratu za neovisnost, ili Rusko-turskom ratu od 1877-1878, rumunjske su trupe, u inkovito predvo ene kraljem Karolom, dale svoj odlu uju i doprinos. Is-todobno, Berlinski kongres iz 1878. godine potvrdio je apsolutnu neovisnost Rumunjske od Osmanskog carstva.

Iako ima i kontroverzi u vezi ovog datuma, glavni argument prema kojem neki povjesni ari tvrde da bi i sada Dan državnosti trebalo slaviti 10. svibnja je taj što je 10.svibnja 1877. proglašena neovisnost i knez Karol okrunjen je za kralja. Kao Dan državnosti, 10. svibnja slavili su svi Rumunji, i sudjelovali u poznatoj tu njavi cvije em na cesti. Proslava 10. svibnja zabranjena je prvi put 1917. godine za vrijeme nacisti ke okupacije, a drugi put je proslavu zabranio komunisti ki režim, nakon prisilne abdikacije kralja Mihaiia godine 1947.

Zadnjih je godina ovaj važan datum raskošno proslavljen u Kraljevskoj pala i, prijemima, raznim kulturnim i glazbenim doga anjima. Nažalost, ove godine, zbog pandemije proslava se nije moga održati. Prijestolonasljednica Margareta ovim se povodom obratili naciji sljede om porukom:

“Ast zi este s rb toarea national de 10 Mai. În fiecare an, Palatul Elisabeta deschide larg porcile pentru mii de români din car , din Republica Moldova _i din toate colcurile lumii. Din p cate, în acest an nu putem face la fel. Suntem în gând al turi de toci cei care s rb toresc ast zi Coroana Român , istoria noastr modern _i aspiraciile noastre de li-bertate, progres _i democracie. De-a lungul unui secol _i jum tate, toate generaciile familiei noastre au luat parte la aceast mare s rb toare

româneasc˜a prim verii _i a identit˜ci i nacionale.”

Povijest kroji svoje puteve i nakon to-likih desetlje i izbivanja kraljevska se rumunjska obitelj vratila u zemlju i aktivno doprinosi na vanjskopoliti kom planu promidžbi Rumunjske. Ogroman je doprinos dala prilikom ulaska Rumunjske u Europsku Uniju i NATO. Srodstvo s europskim kraljevskim kuama otvara vrata iza kojih se kroje sudbine država i naroda.

U novije doba u enici i studenti imaju ponovo šansu u iti pravu povijest Rumunjske, pogotovo o ulozi kraljevske ku e, posebice Kralja Karola I, u izgradnji moderne Rumunjske. Pridružujemo se i mi, kao graani ove zemlje, estitkama upu enih rumunjskoj kraljevskoj obitelji povodom ovog važnog povijesnog datuma.

Maria Lacchici